

TELECOMMUNICATIERECHT

AAK20198866

N.A.N.M. van Eijk

Wet- en regelgeving

De Mexicanen en Chinezen komen! In de telecommunicatiesector is er een toenemende zorg te signaleren ten aanzien van buitenlandse beïnvloeding via de eigendom

van telecommunicatiebedrijven en de gebruikte technologie en apparatuur (zie bijvoorbeeld: *Kamerstukken II* 2018/19, 21501-02, 1986). In het vorige KwartaalSignaal is de komende introductie van de nieuwe generatie mobiele telefonie – 5G – beschreven. Chinese bedrijven staan voorop om daarvoor de netwerkapparatuur te leveren. In een brief aan de Tweede Kamer (dd. 1 april 2019, kenmerk DGBI/19078501) schrijven de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat en de minister van Justitie en Veiligheid dat nieuwe communicatienetwerken zoals 5G van vitaal belang zijn voor Nederland. De bewindspersonen spreken hun zorg uit over mogelijk misbruik van telecomapparatuur die wordt geleverd vanuit landen waar leveranciers verplicht kunnen worden om mee te werken aan inlichtingenoperaties en waarvan bekend is dat die landen offensieve cybercapaciteiten richting Nederlandse belangen ontplooiën. De brief is toegezonden in reactie op berichten dat KPN voor de aanleg van zijn nieuwe netwerk in zee wil gaan met het Chinese bedrijf Huawei. Huawei staat niet alleen in Nederland in de belangstelling, maar wereldwijd. De Verenigde Staten hebben al een verbod uitgevaardigd op het gebruik van Huawei-apparatuur. In Nederland is het nog niet zover, maar een speciale interdepartementale Taskforce onder leiding van de Nationaal Coördinator Terrorisbestrijding en Veiligheid (NCTV) brengt met de telecomaانبieders in kaart wat mogelijke risico's zijn en zal daarover in mei rapporteren, aldus de brief aan de Tweede Kamer. Ook de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst signaleerde bij de presentatie van haar jaarverslag over 2018 (www.aivd.nl/documenten/jaarverslagen/2019/04/02/jaarverslag-aivd-2018) de mogelijke dreigingen die uitgaan van buitenlandse controle over nationale telecommunicatie ('AIVD waarschuwt voor Chinese apparatuur', <https://nos.nl/artikel/2278701-aivd-waarschuwt-voor-chinese-apparatuur.html>).

Waar China nu in het middelpunt van de belangstelling staat, ging in 2013 alle aandacht uit naar Mexico. Het Mexicaanse telecombedrijf América Móvil – geleid door Carlos Slim, een van de rijksten ter aarde – poogde toen KPN over te nemen. De Nederlandse regering oordeelde toen dat dit niet wenselijk was en kondigde nadere stappen/wetgeving aan (zie *KwartaalSignaal* 129, 132 en 143). Het betreffende wetsvoorstel werd op 4 maart aan het parlement gestuurd (*Kamerstukken II* 2018/19, 35153). Het voorziet in een meldplicht bij de overnames/deelnames van telecombedrijven die leidt tot nader in het voorstel omschreven relevante invloed. De minister heeft vervolgens de mogelijkheid om in te grijpen. In het publiek belang kunnen toekomstige, maar ook bestaande zeggenschapssituaties worden verboden. Indicatoren daarvoor zijn onder meer ongewenste personen of Staten. Verder kent het wetsvoorstel onder meer schorsingsmogelijkheden, maatregelen tegen ongewenste overeenkomsten en uitgebreide informatieverplichtingen.

Overigens past een en ander goed in de Europese koers, die bijvoorbeeld zichtbaar is in de 'Directive on security of network and information systems (NIS Directive, 2016/2016/1148), die gaat over kritische infrastructuur

(in Nederland geïmplementeerd in de 'Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen', *Stb* 2018, 387) en de recente roep om een Europese 'China Strategie' (IP/19/1605, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-1605_nl.htm).

Jurisprudentie

Netneutraliteit, al vaker besproken in deze rubriek, is en blijft een gevoelig thema. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) conformeerde zich naar de opvatting van de rechter dat de Nederlandse wetgeving in strijd was met de geldende Europese verordening (ECLI:NL:RBROT:2017:2940) en gaf aan niet meer te zullen optreden tegen een door T-mobile geïntroduceerde vorm van 'zero-rating', de gratis dienst Datavrije Muziek. Desalniettemin besloot Bits of Freedom alsnog een handhavingsverzoek in te dienen omdat naar haar opvatting T-Mobile nog steeds niet in overeenstemming met de regels zou handelen. Dit handhavingsverzoek werd door de ACM afgewezen waarop Bits of Freedom naar de rechter stapte. Deze stelt nu Bits of Freedom in het ongelijk door de zaak ongegrond te verklaren (ECLI:NL:RBROT:2019:414). De rechtbank herbevestigt haar oordeel dat de dienst van T-Mobile niet in strijd is met de Europese netneutraliteitsregels.

Literatuur

- D. Stevens, 'Bewaring en gebruik van telecommunicatiegegevens: balanceren op slappe koord?', *Computerrecht* 2019, afl. 1, p. 1-2;
- N. Falot & C.M. Kroon-Koning, 'De verwerking van dreigingsinformatie in het kader van netwerk- en informatiebeveiliging: strafrechtelijke persoonsgegevens in de zin van de AVG?', *Computerrecht* 2019, afl. 1, p. 20-26;
- *Tijdschrift voor Internetrecht* 2019, afl. 1: themanummer over e-privacy met o.a. artikel van N. Wolters Ruckert & T. Abdul-Aliyeva, 'Een vooruitblik: De cookieregels in het voorstel voor de e-Privacy Verordening'.